

НАСТУПНА ЗУПИНКА ЧЕХІЯ

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ,
ЩО МАЮТЬ НАМІР ПЕРЕБУВАТИ В ЧЕХІЇ

НАВЧАННЯ

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

ВІЗИ

2018

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

SLOVO

21

Інформаційну брошуру та фільм "Наступна зупинка – Чехія" створила експертна група працівників Міністерства внутрішніх справ, Департаменту з питань надання притулку та міграційної політики, працівників інтеграційних центрів, неурядових неприбуткових організацій "Слово 21" та "ІОМ – Міжнародна організація з питань міграції".

© Slovo 21, z. s., 2018

Усі права захищені. Будь-яке відтворення цього видання або будь-якої його частини, а також його розповсюдження в електронному або механічному вигляді, включаючи фотокопії, без письмової згоди видавця забороняється.

Третє, доповнене видання.

ISBN 978-80-907374-6-4

НАСТУПНА ЗУПИНКА ЧЕХІЯ

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ,
ЩО МАЮТЬ НАМІР ПЕРЕБУВАТИ В ЧЕХІЇ

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Брошура виникла в рамках проекту, присвяченого інтеграції іноземців, що фінансується Міністерством внутрішніх справ Чеської Республіки. Проект реалізує "Слово 21".

СТОРІНКА 05

НАСТУПНА ЗУПИНКА – ЧЕХІЯ

Для кого призначена ця брошура?

Для кого ця брошура не призначена?

Довгострокова віза – що це таке?

Дозвіл на довгострокове перебування – що це таке?

Хто приймає рішення про вашу заяву?

СТОРІНКА 06

ПЛАНУЮ ЇХАТИ ДО ЧЕХІЇ

Хочу навчатися в Чехії

Хочу працювати в Чехії

Хочу вести підприємницьку діяльність у Чехії

СТОРІНКА 16

ПРИЇЗДЖАЮ ДО ЧЕХІЇ

Обов'язок реєстрації – що це таке?

Біометрія та біометричне посвідчення – що це таке?

Як повідомляти про зміни?

Як продовжити дозвіл на перебування в Чехії?

Як їздити до інших країн Шенгенської зони та ЄС?

Хочу, щоб до мене приїхала моя сім'я

Медичне та соціальне страхування в Чехії

СТОРІНКА 22

НА ЩО ТРЕБА ЗВЕРТАТИ УВАГУ? ЯКІ ІСНУЮТЬ РИЗИКИ?

Безкоштовна допомога та інформація

Посередники

Особисті документи

Довіреність

Умови праці

Борги та відсутність заборгованості

Зміна адреси в Чехії

Заощадження на випадок скрути

СТОРІНКА 25

ВАЖЛИВІ КОНТАКТИ В ЧЕХІЇ

Перед від'їздом до Чехії

Після приїзду до Чехії

НАСТУПНА ЗУПИНКА – ЧЕХІЯ

Ця брошура є інформаційним матеріалом для іноземців з третіх країн, які вирішили приїхати до Чеської Республіки і проживати тут довгий час. Вона виникла паралельно з іншими інформаційними матеріалами, такими як короткий документ про Чеську Республіку "Ласкаво просимо до Чеської Республіки", а також додатковими інформаційними матеріалами, які іноземці отримують після свого приїзду до Чехії.

Метою цих інформаційних матеріалів є підтримка інтеграції іноземців у Чехії, поглиблення знань про їх права та обов'язки, а також підтримка самостійної орієнтації в чеському середовищі та місцевому регіоні. Завдання брошури – надання більш детальної інформації про легальні можливості перебування в Чехії і застереження від негативних явищ. За допомогою цієї інформації ми хочемо якомога більше підтримати самостійність та незалежність новоприбулих іммігрантів, тому що більшість справ, пов'язаних з перебуванням у Чехії, вони можуть організувати самостійно. У випадку необхідності також можна звертатися за безкоштовними послугами до неурядових неприбуткових організацій (ННО) та інтеграційних центрів.

ДЛЯ КОГО ПРИЗНАЧЕНА ЦЯ БРОШУРА?

Ця брошура є призначена для громадян країн поза межами Європейського Союзу (ЄС), які планують приїхати до Чехії і перебувати тут більше 90 днів, і з цією метою вони будуть подавати заяву на довгострокову візу або дозвіл на довгострокове перебування.

ДЛЯ КОГО ЦЯ БРОШУРА НЕ ПРИЗНАЧЕНА?

Ця брошура НЕ призначена для громадян ЄС та членів їх сімей, а також для осіб, що подали заяву на отримання шенгенської короткострокової візи або дозволу на постійне проживання.

ДОВГОСТРОКОВА ВІЗА – ЩО ЦЕ ТАКЕ?

Довгострокова віза – це віза для перебування понад 90 днів, з максимальним строком дії 1 рік, заяви на яку, коли планують приїхати до Чехії на більше ніж 90 днів подають найчастіше. Якщо ви потім захочете залишитися в Чехії довше і будете виконувати той самий вид діяльності, за яким ви приїхали, і на підставі якого вам було видано довгострокову візу (тобто ви будете мати однакову мету перебування), ви можете продовжити право на проживання шляхом подання заяви на дозвіл на довгострокове перебування в Чехії. **Довгострокова віза – це наклейка в паспорті.**

ДОЗВІЛ НА ДОВГОСТРОКОВЕ ПЕРЕБУВАННЯ – ЩО ЦЕ ТАКЕ?

Дозвіл на довгострокове перебування – це статус перебування, на який, в окремих випадках, можна подати заяву ще перед першим приїздом до Чехії; проте у більшості випадків – тільки після отримання довгострокової візи. Він видається на строк не більше 2 років. **Дозвіл на довгострокове перебування – це біометрична чіп-картка.**

Навчіться розрізняти довгострокову візу та дозвіл на довгострокове перебування! Дуже важливо розуміти різницю між цими поняттями!

ХТО ПРИЙМАЄ РІШЕННЯ ПРО ВАШУ ЗАЯВУ?

Рішення про шенгенську візу приймаються дипломатичним представництвом (консульством), до якого ви зверталися із заявою. Рішення про довгострокову візу або дозвіл на довгострокове перебування приймає Міністерство внутрішніх справ Чеської Республіки, якому дипломатичне представництво надсилає вашу заяву.

ПЛАНУЮ ІХАТИ ДО ЧЕХІЇ

ХОЧУ НАВЧАТИСЯ В ЧЕХІЇ

Якщо ви хочете навчатися в Чехії і вже вибрали вищий навчальний або вищу професійну школу (коледж), який вам подобається, з'ясуйте:

- Чи мова йде про “навчання” за законом про перебування іноземців у Чехії, або про іншу освіту, яка до цієї категорії не відноситься? (Тип навчання та мету перебування дізнаєтеся у навчальному закладі в Чехії або на www.imigracniportal.cz у секції “Інформація для шкіл та студентів”.)
- Як довго ви будете навчатися в Чехії? (Дізнаєтеся у навчальному закладі в Чехії).

Якщо ви збираєтеся навчатися в Чехії більше 90 днів, у дипломатичному представництві Чехії ви можете подати заяву на наступні типи віз або дозволів на перебування (в залежності від того, який це тип навчання):

- **дозвіл на довгострокове перебування з метою “навчання”**, заяву на який подає до дипломатичного представництва Чехії іноземець, що збирається на території Чехії тимчасово перебувати більше 3 місяців і який буде навчатися за законом про перебування іноземців у Чехії. Виняток – навчання у середній школі або у консерваторії, яке не здійснюється в рамках програми обміну або оплачуваної професійної практики.
На результат вашої заяви ви будете чекати приблизно 60 днів. Про результат повідомляє дипломатичне представництво Чехії. Якщо вас не стосується візовий обов'язок, то, після повідомлення про позитивний результат, ви можете приїхати до Чехії без візи. Якщо візовий обов'язок вас стосується, дипломатичне представництво Чехії видає вам “візу для отримання дозволу на перебування”. Після приїзду до Чехії ви зобов'язані протягом 3 робочих днів прийти до відділення Міністерства внутрішніх справ (для реєстрації і надання біометричних даних з метою видачі посвідчення дозволу на перебування). Пізніше ви на цьому місці заберете посвідчення дозволу на перебування.
- **довгострокову візу з метою “навчання”**, заяву на яку подає до дипломатичного представництва Чехії іноземець, що збирається на території Чехії тимчасово перебувати більше 3 місяців і який буде навчатися за законом про перебування іноземців у Чехії. Навчання у середній школі або у консерваторії в цьому випадку не повинно здійснюватися в рамках програми обміну; професійна практика може бути оплачена.
На результат вашої заяви ви будете чекати приблизно 60 днів. Про результат повідомляє дипломатичне представництво Чехії, яке вклеїть візу у ваш паспорт. Протягом 3 робочих днів після приїзду до Чехії ви повинні зареєструватися в Поліції у справах іноземців.
- **довгострокову візу з метою “інше”** (тобто й інша освіта), заяву на яку подає до дипломатичного представництва Чехії іноземець, що збирається на території Чехії тимчасово перебувати більше 3 місяців і який буде займатися освітньою діяльністю, яка за законом про перебування іноземців у Чехії не є навчанням.
На результат заяви ви будете чекати приблизно 90-120 днів, залежно від обставин і довше. Про результат повідомляє дипломатичне представництво Чехії, яке вклеїть візу у ваш паспорт. Протягом 3 робочих днів після приїзду до Чехії ви повинні зареєструватися в Поліції у справах іноземців.

До документів, які ви будете додавати до заяви (іноземні документи повинні бути перекладені судовим перекладачем на чеську мову), відносяться:

- закордонний паспорт,
- підтвердження про прийом на навчання,
- 1 фотографія,
- документ про те, що ви маєте житло в Чехії,

- документ про те, що ви маєте достатню кількість грошових коштів і можете ними розпоряджатися на території Чехії,
- довідка про несудимість з країни, громадянином якої ви є, а також з країн, у яких ви безперервно проживали більше 6 місяців протягом останніх 3 років (на вимогу дипломатичного представництва Чехії),
- довідка про відповідність умовам заходів проти поширення інфекційного захворювання (на вимогу дипломатичного представництва Чехії),
- після задоволення вашої заяви ви подаєте до дипломатичного представництва підтвердження про те, що ви уклали договір медичного страхування в Чехії.

Необхідно, щоб ви самі більш детально ознайомилися з окремими формальностями заяви, з інформацією про навчання та імміграцію на www.mvcr.cz/cizinci у секції "інформація для шкіл та студентів".

Не забувайте, що:

- Якщо вам видали довгострокову візу, ви повинні протягом 3 робочих днів після приїзду до Чехії прийти до Поліції у справах іноземців і зареєструватися, якщо за вас цього вже не зробила особа, що надала вам житло (напр. гуртожиток).
- Якщо ви приїжджаєте до Чехії з метою отримання дозволу на довгострокове перебування, ви повинні протягом 3 робочих днів прийти до відділення Міністерства внутрішніх справ, де у вас знімуть біометричні дані, щоб видати вам посвідчення дозволу на перебування.
- Якщо ви маєте візу або дозвіл на перебування з метою навчання, то ви повинні на протязі всього періоду бути студентом і дійсно навчатися, тобто дотримуватися мети перебування. Під час навчання іноземці можуть займатися підприємницькою діяльністю, але працювати можуть лише у випадку, якщо вони навчаються на денній формі навчання в середній школі, консерваторії, коледжі, а також в університеті за акредитованою спеціальністю. Проте вони повинні постійно дотримуватися основної мети перебування, тобто навчатися.
- Якщо ви вирішите змінити навчальний заклад, навчання в новому навчальному закладі має бути продовженням попереднього навчання. Перший навчальний заклад інформує Міністерство внутрішніх справ про закінчення навчання, а вашим завданням є сповістити про зміну, а також про новий навчальний заклад. Зміни доводяться до відома відділень Міністерства внутрішніх справ протягом 3 днів.
- Довідку про навчання від навчального закладу ви повинні мати навіть на період літніх канікул або до моменту належного закінчення навчання (до моменту іспитів, державних іспитів і т.п.). Навчаючись у Чехії, ви можете під час літніх канікул виїхати за кордон. Якщо в цей час буде розглядатися будь-яка ваша справа щодо перебування, ви повинні належним чином повідомити відділення Міністерства внутрішніх справ про свій від'їзд і забезпечити, щоб хтось отримував за вас вашу кореспонденцію.
- У випадку вашого виключення з навчального закладу, навчальний заклад інформує Міністерство внутрішніх справ про це, і ваша віза або дозвіл на перебування можуть бути анульовані.

ХОЧУ ПРАЦЮВАТИ В ЧЕХІЇ

Якщо ви хочете приїхати до Чехії і працювати тут, то перед приїздом до Чехії треба знайти роботу. З'ясуйте самі, якою є сучасна пропозиція роботи в Чехії, на www.portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka/vm

1. ВИХІД НА РИНОК ПРАЦІ

Для успішного виходу на ринок праці в Чехії важливо мати дійсний дозвіл на проживання і знати, чи у вас є вільний доступ до ринку праці. Вільний доступ до ринку праці пов'язаний з типом вашого права на перебування, характером роботи та іншими умовами.

Вільний доступ до ринку праці мають напр.:

- громадяни ЄС і члени їх сімей,
- іноземці, які мають дозвіл на постійне проживання,
- особи, яким було надано міжнародний захист (притулок або додатковий захист),
- іноземці, які мають дійсний дозвіл на довгострокове перебування з метою об'єднання сім'ї з іноземцем, що має дозвіл на постійне або довгострокове перебування, або якому було надано притулок,
- іноземці, які систематично готуються до своєї майбутньої професії (наприклад, студенти акредитованої денної форми навчання у середній школі, консерваторії, коледжі та мовній школі з правом державного мовного іспиту, а також студенти денної форми навчання в університетах, в тому числі на період канікул),
- іноземці, які закінчили середній або вищий навчальний заклад за чеським законодавством і т.д..

Таким іноземцям для роботи не треба дозволу на працевлаштування, карти працевлаштування або синьої карти, однак вони повинні мати дозвіл на перебування в Чехії або візу. Безвізовий режим не означає, що іноземець вправі займатися прибутковою діяльністю. Роботодавець повинен повідомити відповідне відділення Центру зайнятості Чеської Республіки про їх працевлаштування не пізніше дня виходу на роботу.

Якщо роботодавець хоче працевлаштувати іноземця, який не має вільного доступу до ринку праці, крім підписаного трудового договору або угоди про трудову діяльність, іноземець повинен отримати й дозвіл на працевлаштування або карту працевлаштування або синю карту.

2. ДОВГОСТРОКОВА ВІЗА З МЕТОЮ СЕЗОННИХ РОБІТ

Віза на перебування понад 90 днів з метою сезонних робіт надається іноземцю, який планує перебувати в Чехії і здійснювати діяльність, що залежить від сезону. Як правило, це професії в сільському чи лісовому господарстві, виноградарстві, туризмі тощо. Строки дії та перебування в Чехії у такої візи не перевищують 6 місяців.

До документів, які ви будете додавати до заяви (іноземні документи повинні бути перекладені судовим перекладачем на чеську мову), відносяться:

- закордонний паспорт,
- дозвіл на працевлаштування від крайового відділення або відділення для Праги Центру зайнятості Чеської Республіки; у разі необхідності можна вказати номер заяви на видачу такого рішення, а також надати інформацію, в якому відділенні Центру зайнятості ваша заява розглядається,
- 1 фотографія,
- документ про те, що ви маєте житло в Чехії,
- довідка від роботодавця про узгоджений розмір зарплати, окладу або винагороди, якщо роботодавець забезпечує або опосередковує іноземцю житло,

- довідка про несудимість з країни, громадянином якої ви є, а також з країн, у яких ви безперервно проживали більше 6 місяців протягом останніх 3 років (на вимогу дипломатичного представництва Чехії),
- довідка про відповідність умовам заходів проти поширення інфекційного захворювання (на вимогу дипломатичного представництва Чехії),
- після задоволення вашої заяви ви подаєте до дипломатичного представництва підтвердження про те, що ви уклали договір медичного страхування в Чехії.

3. ДОЗВІЛ НА ДОВГОСТРОКОВЕ ПЕРЕБУВАННЯ - КАРТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Карта працевлаштування – це спеціальний тип дозволу на довгострокове перебування з метою працевлаштування. Як правило, вона поєднує право на довгострокове перебування на строк не більше 2 років (це максимум) та право на виконання роботи на певній посаді (тобто, 2 в 1).

Передумови для видачі карти працевлаштування:

- роботодавець заявив, що на посаду шукає також іноземця, який має карту працевлаштування,
- вакансію не було зайнято громадянином Чехії або ЄС чи іноземцем з вільним доступом до ринку праці,
- іноземець підтвердив відповідність кваліфікаційним умовам для даної посади,
- валова місячна зарплата дорівнює принаймні розміру основної ставки мінімальної зарплати, робочий тиждень за трудовим договором або угодою про трудову діяльність складає принаймні 15 годин і т.д..

До документів, які ви будете додавати до заяви (іноземні документи повинні бути перекладені судовим перекладачем на чеську мову), відносяться:

- закордонний паспорт,
- 1 фотографія,
- номер посади для власника карти працевлаштування,
- трудовий договір або угода про трудову діяльність або попередній трудовий договір,
- документ про освіту або інший документ у разі іншої кваліфікації, яка вимагається. Міністерство може вимагати офіційно визнаний документ про освіту, виданий органами Чехії (так звана нострифікація),
- документ про те, що ви маєте житло в Чехії,
- довідка про несудимість з країни, громадянином якої ви є, а також з країн, у яких ви безперервно проживали більше 6 місяців протягом останніх 3 років. У довідці про несудимість треба зробити консульську легалізацію (т.зв. суперлегалізацію) або проставити на неї апостиль, за винятком випадків, коли міжнародний договір звільняє від такого обов'язку (за вимогою дипломатичного представництва Чехії; у разі подання заяви прямо в Чехії – за вимогою Міністерства внутрішніх справ),
- довідка про відповідність умовам заходів проти поширення інфекційного захворювання (за вимогою дипломатичного представництва Чехії; у разі подання заяви прямо в Чехії – за вимогою Міністерства внутрішніх справ),
- після задоволення вашої заяви ви подаєте до дипломатичного представництва підтвердження про те, що ви уклали договір медичного страхування в Чехії до самої дати виходу на роботу; з моменту виходу на роботу ви вже як працівник за трудовим договором застраховані у рамках системи загальнообов'язкового медичного страхування.

Збір за прийняття заяви в дипломатичному представництві складає 1000 чеських крон, і його еквівалент оплачується в місцевій валюті. Збір за прийняття заяви прямо у Чехії в Міністерстві внутрішніх справ складає 1500 чеських крон, і він сплачується у вигляді гербових марок.

На результат вашої заяви на видачу карти працевлаштування ви будете чекати приблизно 60-90 днів. У разі задоволення вашої заяви на видачу карти працевлаштування ви, якщо вас не стосується візовий обов'язок, можете приїхати до Чехії після повідомлення про результат – ви тут можете знаходитися без візи, але не можете перевищити строк дозволеного перебування без візи, тобто не перебувати тут більше 90 днів. Якщо візовий обов'язок вас стосується, дипломатичне представництво Чехії видасть вам для поїздки "візу для отримання дозволу на перебування". Після приїзду до Чехії ви зобов'язані протягом 3 робочих днів прийти до відділення Міністерства внутрішніх справ (для надання біометричних даних з метою видачі біометричного

посвідчення). Пізніше ви на цьому місці заберете біометричне посвідчення – карту працевлаштування.

Якщо власник карти працевлаштування має намір або хоче змінити посаду, працювати ще на одній посаді або змінити роботодавця, то він повинен отримати згоду на таку зміну від Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки (Департамент з питань надання притулку та міграційної політики). Працювати на новій посаді або у нового роботодавця до отримання згоди не можна.

Якщо іноземець не міняє посаду або роботодавця і хоче продовжити строк дії карти працевлаштування, то він повинен подати заяву на її продовження до Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки не раніше, ніж за 120 днів до закінчення строку дії і не пізніше останнього дня строку її дії. У такому разі Центр зайнятості Чеської Республіки видає т.зв. "обов'язковий висновок", чи з урахуванням ситуації на ринку праці можна іноземцеві й надалі надавати роботу.

У випадках, коли метою довгострокового перебування іноземця є працевлаштування, й іноземець разом з тим:

- a) має вільний доступ до ринку праці, або**
 - b) отримав дозвіл на працевлаштування,**
- карта працевлаштування служить лише в якості дозволу на довгострокове перебування.**

Дозвіл на працевлаштування в певних випадках видає Центр зайнятості Чеської Республіки.

Необхідно, щоб ви самі вивчили різницю між картою працевлаштування як „подвійним” дозволом (на працевлаштування і на перебування) або як дозволом тільки на перебування, а також іншу інформацію про окремі реквізити при поданні заяви на карту працевлаштування, на www.portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka/zam#povzm і на <http://www.mvcr.cz/clanek/zamestnanecka-karta.aspx> в секції "Громадяни третіх країн" – "Карта працевлаштування".

З'ясуйте самі, якою є сучасна пропозиція праці в Чехії для власників карт працевлаштування, на сайті Міністерства праці та соціальних справ www.portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka/vm.

Не забувайте, що:

- Карта працевлаштування зазвичай служить одночасно дозволом на працевлаштування і дозволом на перебування з метою працевлаштування (2 в 1)! В особливих випадках Центр зайнятості Чеської Республіки видає спеціальний дозвіл на працевлаштування. У разі, якщо у вас є дозвіл на працевлаштування, або ви маєте вільний доступ до ринку праці, карта працевлаштування служить лише в якості дозволу на довгострокове перебування з метою працевлаштування.
- Для продовження карти працевлаштування визначено такий строк: заява подається не раніше, ніж за 120 днів до закінчення строку дії і не пізніше останнього дня строку дії карти.
- Іноземці, які не мають вільного доступу до ринку праці, повинні у разі зміни роботодавця або посади отримати попередню згоду на таку зміну від Міністерства внутрішніх справ.
- Якщо у вас є карта працевлаштування, і протягом строку її дії ви втратили роботу або припинили трудовий договір за домовленістю, з моменту закінчення роботи у вас є 60 днів для подання заяви на згоду із зміною роботодавця. Якщо ви цього не зробите, ваша карта працевлаштування **втрачає чинність**. До заяви на згоду із зміною роботодавця треба додати, крім іншого, довідку про те, що ваші дотеперішні трудові відносини все ще тривають або коли вони припинилися.
- Від роботодавця треба завжди вимагати власну копію трудового договору. Ретельно зберігайте всю підписану з роботодавцем документацію! Наполягайте на письмовій формі всіх трудових домовленостей. Підписуйте лише такі угоди, які ви розумієте. Усі типи трудових договорів та домовленостей завжди повинні мати письмову форму. У письмовому вигляді повинні бути і повідомлення про звільнення або угода про припинення трудових відносин.
- Відпрацювавши визначений за законом робочий тиждень – 40 годин, ви маєте право на мінімальну зарплату, яка у 2018 році складає 12 200 чеських крон на місяць (приблизно 555 USD/475 EUR) або ж 73,2 чеських крон на годину.
- Перевіряйте, чи роботодавець сплачує за вас внески на медичне та соціальне страхування. Це його обов'язок! Картку медичного страхування ви повинні завжди мати при собі!
- Якщо ви працюєте в недостойних, антисанітарних або небезпечних для здоров'я умовах, зверніться за допомогою до місцевої інспекції праці (контакти знайдете на www.suip.cz) або до інтеграційних центрів чи неприбуткових

неурядових організацій. На роботодавця можна подати скаргу в інспекцію праці, якщо у вас є підписані документи, і ви готові давати свідчення.

- Якщо не відповідаєте умовам, пов'язаним з дозволом на працевлаштування чи картою працевлаштування, або ви працюєте без дозволу на працевлаштування чи карти працевлаштування, ви порушите законодавство Чеської Республіки. Нелегальним, наприклад, вважається виконання роботи на посаді, що не вказана у дозволі на працевлаштування або карті працевлаштування. У цьому випадку як вам, так вашому роботодавцю загрожують високі штрафи. Більше того, вам важко буде вимагати від роботодавця свої права і зарплату. У такій ситуації ви дуже вразливі, і вам загрожує багато ризиків.

4. ДОВГОСТРОКОВЕ ПЕРЕБУВАННЯ - СИНЯ КАРТА

Сині карти видаються лише працівникам із закінченою вищою освітою або вищою професійною освітою, якщо їх навчання тривало принаймні 3 роки. Трудовий договір повинен бути підписаний з роботодавцем перед приїздом до Чехії, тобто ще до подання заяви на синю карту. Трудовий договір укладається на строк не менше одного року, він містить інформацію про встановлений законом тижневий робочий час, а також розмір домовленої валової місячної або річної заробітної плати, яка відповідає розміру принаймні у 1,5 рази від середньої валової річної зарплати в Чехії.

Збір за прийняття заяви в дипломатичному представництві складає 1000 чеських крон, і його еквівалент оплачується в місцевій валюті. Збір за прийняття заяви прямо у Чехії в Міністерстві внутрішніх справ складає 1500 чеських крон, і він сплачується у вигляді гербових марок.

На результат вашої заяви на видачу синьої карти ви будете чекати приблизно 90 днів, а в залежності від обставин і довше. Про результат вас буде інформувати дипломатичне представництво Чехії; якщо ви подавали заяву прямо в Чехії – Міністерство внутрішніх справ. У разі задоволення вашої заяви на видачу синьої карти ви, якщо вас не стосується візовий обов'язок, можете приїхати до Чехії після повідомлення про позитивний результат. Якщо візовий обов'язок вас стосується, дипломатичне представництво Чехії видасть вам для поїздки "візу для отримання дозволу на перебування". Після приїзду до Чехії ви зобов'язані протягом 3 робочих днів прийти до відділення Міністерства внутрішніх справ (для надання біометричних даних з метою видачі біометричного посвідчення). Пізніше ви на цьому місці заберете посвідчення дозволу на перебування.

До документів, які ви будете додавати до заяви (іноземні документи повинні бути перекладені судовим перекладачем на чеську мову), відносяться:

- закордонний паспорт,
- документ про те, що ви маєте житло в Чехії,
- 1 фотографія,
- трудовий договір,
- документ про освіту або інший документ у разі іншої кваліфікації, яка вимагається. Міністерство може вимагати офіційно визнаний документ про освіту, виданий чеськими установами (так звана нострифікація),
- документ про відповідність умовам регульованої професії, якщо мова йде саме про таку професію,
- довідка про несудимість з країни, громадянином якої ви є, а також з країн, у яких ви безперервно проживали більше 6 місяців протягом останніх 3 років. У довідки про несудимість треба зробити консульську легалізацію (т.зв. суперлегалізацію) або проставити на неї апостиль, за винятком випадків, коли міжнародний договір звільняє від такого обов'язку (за вимогою дипломатичного представництва Чехії; у разі подання заяви прямо в Чехії – за вимогою Міністерства внутрішніх справ),
- довідка про відповідність умовам заходів проти поширення інфекційного захворювання (за вимогою дипломатичного представництва Чехії; у разі подання заяви прямо в Чехії – за вимогою Міністерства внутрішніх справ),
- після задоволення вашої заяви ви подаєте до дипломатичного представництва підтвердження про те, що ви уклали

договір медичного страхування в Чехії до самої дати виходу на роботу; з моменту виходу на роботу ви вже як працівник за трудовим договором застраховані у рамках системи загальнообов'язкового медичного страхування.

Необхідно, щоб ви самі більш детально ознайомилися з окремими формальностями заяви та про цю тему на www.mvcr.cz/cizinci у секції "Громадяни третіх країн" – "Дозвіл на довгострокове перебування" – "Синя карта", або на www.portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/modka.

З'ясуйте самі, якою є сучасна пропозиція праці в Чехії для власників синіх карт, на сайті Міністерства праці та соціальних справ, і щодо синіх карт на www.portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/modka/vm.

ЗАСВІДЧЕННЯ ДОКУМЕНТІВ

Якщо роботодавець вимагає спеціальної кваліфікації для заявленої вакансії, то іноземець повинен представити документ, який підтверджує його професійну компетентність виконувати цю професію. Визнати закордонні атестати та дипломи важливо й у випадку, якщо ви хочете продовжувати навчання в Чехії. Для того, щоб документи про здобуту освіту (дипломи та атестати) вважалися рівноцінними та дійсними, необхідно нострифікувати їх і отримати до них відповідний документ, який є підтвердженням нострифікації.

Під нострифікацією розуміється визнання рівноцінності отриманого рівня закордонної освіти (початкової, середньої, вищої професійної та вищої) освіти в Чехії.

Дипломи початкових, середніх та вищих професійних шкіл (коледжів) нострифікуються у департаментах освіти відповідних Крайових адміністрацій, у Празі – в Магістраті столиці Праги. Для провадження з нострифікації необхідно подати документ про зміст та об'єм навчання. Документи повинні бути легалізовані і перекладені судовим перекладачем на чеську мову, якщо міжнародним договором не передбачено інше.

У випадку засвідчення дипломів про вищу освіту необхідно звернутися безпосередньо до державного вищого навчального закладу, який здійснює подібну за змістом акредитовану освітню програму, або до Міністерства освіти, молоді та фізичної культури, якщо освіта була отримана в країні, з якою Чехія уклала міжнародну угоду про взаємне визнання рівноцінності документів про здобуту освіту.

Якщо вашу вищу освіту було нострифіковано в іншій державі-члені ЄС, така освіта вважається рівноцінною чеській освіті.

При засвідченні документів (легалізації) ви також можете зустрітися з поняттями апостиль та консульська легалізація (суперлегалізація). Смысл апостилю та суперлегалізації є вірогідне підтвердження факту, що документ був виданий або засвідчений певним органом юстиції чи адміністрації відповідної держави, або був підписаний в його присутності. Засвідчується дійсність офіційної печатки та підпису на документі, але не зміст самого документа. Засвідчення документів є підтвердженням їх дійсності з метою виключення підробок.

Необхідно, щоб ви самі більш детально ознайомилися з інформацією на сторінках Міністерства закордонних справ: www.mzv.cz/jnp/cz/cestujeme/overovani_listin/index.html або на сторінках Міністерства освіти, молоді та фізичної культури: www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/uznavani-vzdelani, або звернулися до спеціалізованих неприбуткових організацій.

ХОЧУ ВЕСТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ У ЧЕХІЇ

Якщо ви приїжджаєте до Чехії за довгостроковою візою з метою підприємницької діяльності, то у вас як у підприємця багато обов'язків. Перш за все: перевіряйте всю можливу інформацію, бажано самі, і довіряйте лише офіційним джерелам.

Якщо ви приїхали до Чехії, і ваша мета перебування не підприємницька діяльність, проте пізніше ви захочете вести бізнес, ви можете подати заяву на зміну мети перебування на підприємницьку діяльність лише після 5 років легального перебування в Чехії (або після 3 років, якщо ви приїхали до Чехії на підставі дозволу на довгострокове перебування з метою об'єднання сім'ї на території і на даний момент перебуваєте в Чехії за ним).

Підприємницька діяльність у Чехії може мати форму діяльності на підставі свідоцтва підприємця або, наприклад, форму участі в юридичній особі (товаристві). Підприємцем вважається особа, зареєстрована в Торговому реєстрі. Підприємцем є також особа, яка отримала свідоцтво підприємця або інший дозвіл у відповідності до іншого закону.

Що стосується участі в юридичній особі, то право на перебування з метою підприємницької діяльності (участі в юридичній особі) надається тільки членам виконавчих органів юридичної особи. Іноземцям, які є лише учасниками товариства або членами юридичної особи (і не є членами виконавчих органів) і для цієї юридичної особи вони виконують робочі завдання за предметом її підприємницької діяльності, Центр зайнятості може видати дозвіл на працевлаштування, проте на підставі цього дозволу вони не можуть отримати карту працевлаштування.

Іноземець повинен розуміти різницю між підприємницькою діяльністю і роботою за наймом, тому що у випадку контролю зі сторони інспекції праці йому загрожує високий штраф. Впевніться, що умови вашого бізнесу не суперечать законодавству Чехії.

Індивідуальним підприємцем вважається особа, що самостійно виконує за свій рахунок і на власну відповідальність прибуткову діяльність шляхом ведення постійної підприємницької (або подібної) діяльності з метою отримання прибутку.

Найманим працівником вважається фізична особа, що зобов'язалася виконувати залежну роботу в рамках трудових правовідносин. Залежною роботою є робота, що виконується у відношенні, де головним є роботодавець, і підпорядкованим працівником, вона виконується від імені роботодавця, за вказівкою роботодавця, і працівник виконує її для роботодавця особисто.

Роботою за наймом, наприклад, вважається і виконання робочих завдань, що впливають з предмету діяльності юридичної особи або кооперативу, які забезпечує учасник товариства, виконавчий орган або член кооперативу. Трудовою діяльністю вважається і відраджена закордонним роботодавцем на підставі торгового договору або іншої угоди, укладеної з місцевою юридичною або фізичною особою.

Наступний текст, перш за все, стосується підприємницької діяльності на підставі свідоцтва підприємця.

Особа, що самостійно займається прибутковою діяльністю, тобто веде бізнес або виконує іншу господарську діяльність, називається чеською: "ОСВЧ" (фізична особа – підприємець). Підприємницька діяльність регулюється так званим підприємницьким законом. Іноземці, в принципі, можуть у Чехії вести підприємницьку діяльність за тих же умов, що і чеські громадяни.

ОРГАН РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD)

Це управління видає свідоцтва підприємця. Особа зі свідоцтвом підприємця в Чехії вважається підприємцем ("ОСВЧ").

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ

Підприємець повинен сам за себе платити медичне страхування.

Якщо ви приїхали до Чехії з туристичним медичним страхуванням, оформленим у вашій країні, то у випадку продовження вашого перебування необхідно оформити нове комплексне медичне страхування в страховій компанії, яка у Чехії акредитована чеськими органами для цієї діяльності.

ОССЗ – РАЙОННЕ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Проблематикою соціального забезпечення в Чеській Республіці займається Чеське управління соціального захисту населення ("ЧССЗ"). Кожний підприємець в Чехії повинен зареєструватися в Районному управлінні соціального захисту населення ("ОССЗ", у Празі – "ПССЗ") і сам за себе платити аванси на соціальне забезпечення до 20-ого числа наступного місяця. Про будь-які зміни необхідно повідомляти Районне управління соціального захисту населення до 8-ого числа календарного місяця, що настає за місяцем, у якому ці зміни відбулися.

Якщо ви маєте візу або дозвіл на перебування з метою підприємницької діяльності, ви не можете зніматися з обліку в ОССЗ навіть у тому випадку, якщо протягом певного періоду не займалися підприємницькою діяльністю, не маєте доходів, не знаходитеся на території Чехії тощо.

У разі заборгованості перед ОССЗ вам загрожує анулювання візи чи дозволу на перебування (або вони не будуть продовжені).

ПОДАТКОВА ІНСПЕКЦІЯ (FINANČNÍ ÚŘAD)

Іноземець, який отримав свідоцтво підприємця, повинен зареєструватися в податковій інспекції, яка призначає податковий ідентифікаційний номер (чеською – "ДІЧ"/DIČ).

Кожний підприємець повинен вести облік доходів і витрат, від яких розраховується податкова база. Кожний підприємець також зобов'язаний подавати податкову декларацію за даний рік, як правило, до 1-ого квітня наступного року, навіть якщо він не займався підприємницькою діяльністю протягом цілого року або взагалі не мав жодного прибутку. На підставі поданої податкової декларації у підприємця може виникнути обов'язок по сплаті податку на доходи.

До документів, які ви будете додавати до заяви на довгострокову візу з метою підприємницької діяльності (іноземні документи повинні бути перекладені судовим перекладачем на чеську мову), відносяться:

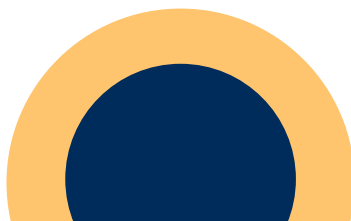
- закордонний паспорт,
- 1 фотографія,
- документ про запис до підприємницького або торгового реєстру в Чехії,
- документ про те, що ви маєте житло в Чехії,
- документ про те, що у вас є достатня кількість грошових коштів, і ви можете ними розпоряджатися на території Чехії,
- довідка про несудимість з країни, громадянином якої ви є, а також з країн, у яких ви безперервно проживали більше 6 місяців протягом останніх 3 років. У довідки про несудимість треба зробити консульську легалізацію (т.зв. суперлегалізацію) або проставити на неї апостиль, за винятком випадків, коли міжнародний договір звільняє від такого обов'язку (за вимогою дипломатичного представництва Чехії; у разі подання заяви прямо в Чехії – за вимогою Міністерства внутрішніх справ),
- довідка про відповідність умовам заходів проти поширення інфекційного захворювання (за вимогою дипломатичного представництва Чехії; у разі подання заяви прямо в Чехії – за вимогою Міністерства внутрішніх справ),
- документ про те, що ви уклали договір медичного страхування в Чехії на строк перебування в Чехії, на вимогу також підтвердження про оплату страховки.

Перед подачею заяви на візу детально ознайомтеся з інформацією про ведення підприємницької діяльності в Чехії. Якщо ви тільки починаєте займатися бізнесом, треба підготувати детальний і реалістичний план підприємницької діяльності на період після прибуття і записувати список кроків, які ви вже зробили, включаючи інформацію про існуючих або потенційних ділових партнерів. Частиною заяви є інтерв'ю в дипломатичному представництві, і якщо надана вами інформація не відповідатиме дійсності і не буде здаватися достовірною, вашу заяву може бути відхилено.

Необхідно, щоб ви самі більш детально ознайомилися з окремими формальностями при поданні заяви і про цю тему на www.mvcr.cz/cizinci в секції "Громадяни третіх країн" – "Віза на перебування понад 90 днів".

Не забувайте, що:

- Існує велика різниця між підприємницькою діяльністю і роботою за наймом (трудовим договором). Ви можете вважати, що здійснюєте підприємницьку діяльність, насправді виконуючи діяльність, що за чеськими законами вважається залежною діяльністю (роботою за наймом). У такому разі вам загрожують високі штрафи за обходження закону "Про зайнятість".
- Якщо ви приїхали до Чехії з метою здійснення підприємницької діяльності, вам доведеться протягом усього часу перебування платити податки, а також медичне і соціальне страхування.
- Якщо ви захочете залишитися в Чехії довше, ви змушені будете підтверджувати регулярні доходи для вас і вашої сім'ї. Тому не можна займатися бізнесом лише з метою отримання права на перебування і довгий час не декларувати жодних доходів від підприємницької діяльності.
- Перевіряйте якомога більше інформації самі з офіційних джерел або за допомогою інтеграційних центрів та неурядових організацій.

ПРИЇДЖАЮ ДО ЧЕХІЇ

ОБОВ'ЯЗОК РЕЄСТРАЦІЇ – ЩО ЦЕ ТАКЕ?

Ваш першочерговий обов'язок у Чехії – реєстрація вашої присутності протягом 3 робочих днів з моменту в'їзду на територію Чехії!

Якщо ви маєте довгострокову візу, треба прийти до відділення Поліції у справах іноземців за місцем проживання в Чехії.

Якщо ви приїхали до Чехії на підставі "візи для отримання дозволу на перебування", тобто з метою отримання дозволу на довгострокове перебування, то треба прийти до відділення Міністерства внутрішніх справ, де одночасно виконаєте обов'язок із зняття біометричних даних з метою видачі посвідчення дозволу на перебування (див. далі).

Для виконання обов'язку реєстрації треба пред'явити дійсний паспорт та заповнену реєстраційну картку (яку отримаєте у відділеннях Поліції у справах іноземців або Міністерства внутрішніх справ).

Крім того, вас можуть попросити пред'явити документ про туристичне медичне страхування.

Обов'язок реєстрації не стосується іноземця, який цей обов'язок виконав через особу, що надала йому житло (напр. готель, студентський гуртожиток). Обов'язок реєстрації також не розповсюджується на осіб молодших 15 років.

Адреси відділень Поліції у справах іноземців та Міністерства внутрішніх справ ви знайдете на www.mvcr.cz/cizinci у секції "Контакти".

БІОМЕТРІЯ ТА БІОМЕТРИЧНЕ ПОСВІДЧЕННЯ – ЩО ЦЕ ТАКЕ?

Якщо ви будете подавати заяву на довгострокову візу, то ця частина вас не стосується!

Біометрія означає зображення так званих біометричних елементів, тобто зображення обличчя, відбитків пальців й електронний цифровий підпис. Ці т.зв. біометричні дані містяться в біометричних посвідченнях. Біометричні елементи знімаються за допомогою спеціального технічного обладнання у відділеннях Міністерства внутрішніх справ, де біометричні посвідчення видаються.

Біометрія стосується громадян третіх країн, які перебувають у Чехії на підставі дозволу на довгострокове перебування або на постійне проживання. Вона не розповсюджується на громадян третіх країн, що перебувають у Чехії на підставі візи.

Дозволи на довгострокове перебування та постійне проживання видаються у формі посвідчення дозволу на перебування, що містить носій з біометричними даними (біометричне посвідчення).

У разі задоволення вашої заяви щодо дозволу на довгострокове перебування, яку ви подавали в країні походження, після приїзду на територію Чехії ви повинні протягом 3 робочих днів особисто прийти до відділення Міністерства внутрішніх справ з дійсним закордонним паспортом для зняття біометричних даних, щоб оформити ваше біометричне посвідчення.

Після зняття біометричних даних вас попросять прийти до того ж відділення ще раз, і ви заберете посвідчення (не пізніше, ніж через 60 днів після зняття біометричних даних) і сплатите відповідний збір у формі гербової марки (гербова марка покупається на пошті). Тоді у вас знову знімуть біометричні дані, щоб вони могли передати вам посвідчення.

Видане посвідчення дозволу на перебування є ідентифікаційним документом вашого перебування в Чехії. Однак, коли ви захочете їхати з/до Чехії, то завжди треба мати зі собою паспорт.

Якщо без поважних причин ви не приїдете до Чехії, не прибудете до відділення Міністерства внутрішніх справ з метою зняття біометричних даних або не заберете посвідчення дозволу на перебування, то провадження по вашій заяві на дозвіл на довгострокове перебування буде призупинено. Якщо ви не можете прийти і своєчасно надати біометричні дані або забрати посвідчення через серйозні причини, на які ви не маєте вплив, повідомте Міністерство внутрішніх справ про це у встановлені строки, щоб провадження стосовно вашої заяви не зупинилося, і ви не були б змушені покинути територію Чехії.

Посвідчення дозволу на перебування ретельно зберігайте, тому що у разі втрати чи пошкодження ви будете платити велику суму за видачу нового посвідчення.

Необхідно, щоб ви самі більше ознайомилися з цією темою на www.mvcr.cz/cizinci в секції „Громадяни третіх країн” – “Біометрія”.

ЯК ПОВІДОМЛЯТИ ПРО ЗМІНИ?

Під час перебування в Чехії ви зобов'язані протягом 3 робочих днів повідомити про зміну прізвища, сімейного стану, зміну даних закордонного паспорта та зміну даних в посвідченні дозволу на перебування.

Ви також зобов'язані протягом 30 днів повідомляти про зміну адреси в Чехії. Про зміну адреси повідомляйте у встановлені строки. Не забудьте вказати ваше ім'я та прізвище на поштової скриньці на місці вашої нової адреси! Якщо Чеська пошта не застане вас за адресою вашого місця проживання, то вони залишать у вашій поштової скриньці повідомлення, де вас інформують про можливість забрати даний лист протягом 10 днів. Якщо ви його не заберете на Чеській пошті протягом 10 днів з моменту підготування листа для отримання, лист вважається врученим в останній день цього строку.

Про зміни повідомляйте особисто або в письмовій формі відділенню Міністерства внутрішніх справ. Наперед з'ясуйте, чи вам треба прийти особисто, або чи можна повідомляти про зміни письмово. У кожному випадку необхідно дотримуватися строку повідомлення про зміну і принести / відправити оригінал або засвідчену копію документу, який підтверджує таку зміну.

Якщо в результаті змін, які настали, необхідно буде видати нове посвідчення дозволу на перебування, вам треба буде сплатити відповідний збір.

Більше інформації на цю тему знайдете на www.mvcr.cz/cizinci в секції “Громадяни третіх країн” – “Реєстрація змін”.

ЯК ПРОДОВЖИТИ ДОЗВІЛ НА ПЕРЕБУВАННЯ В ЧЕХІЇ?

Якщо ви перебуваєте в Чехії на підставі довгострокової візи і ви вирішили продовжити її, то не раніше, ніж за 90 і не пізніше закінчення строку дії візи ви можете подати заяву на її продовження. Якщо ваше нинішнє і заплановане перебування у сукупності не перевищує 1 рік, ви будете подавати заяву тільки на продовження дії візи. У разі продовження довгострокової візи у вас повинна залишитися однакова мета перебування.

Якщо ви продовжуєте своє перебування за довгостроковою візою шляхом подання заяви на перший дозвіл на довгострокове перебування, то таку заяву можна подати не раніше, ніж за 120 днів і не пізніше останнього робочого дня до закінчення строку дії візи. Але ви повинні постійно мати ту ж мету перебування і додати до заяви всі необхідні документи.

Якщо ви проживаєте в Чехії на підставі дозволу на довгострокове перебування і ви вирішили продовжити його, заява на продовження дозволу на довгострокове перебування подається в такі ж строки, як і у випадку візи (не раніше, ніж за 120 днів і не пізніше останнього робочого дня до закінчення строку дії існуючого дозволу на довгострокове перебування). І в цьому разі ви повинні додати до заяви всі необхідні документи.

Якщо ви не подали заяву на продовження довгострокової візи або заяву на видачу першого дозволу на довгострокове перебування або заяву на його продовження у встановлені строки, це призведе до припинення вашого перебування в Чехії.

ЯК ЇЗДИТИ В ІНШІ КРАЇНИ ШЕНГЕНУ ТА ЄС?

Шенгенська зона – це спільна територія держав, на спільних кордонах яких не здійснюється прикордонний контроль осіб. Відмова від здійснення прикордонного контролю компенсується посиленою співпрацею і спільними правилами охорони зовнішніх кордонів, поглибленою співпрацею поліції та судів, захистом особистих даних, видачею віз та повідомленням даних у рамках Шенгенської інформаційної системи. Окремі країни Шенгенської зони обмінюються інформацією. Порушення закону

в одній країні та внесення імені до Шенгенської інформаційної системи (SIS) може призвести до заборони в'їзду або припинення перебування і в інших країнах Шенгенської зони.

До Шенгенської зони входять наступні країни:

Австрія, Бельгія, Греція, Данія, Естонія, Ісландія, Іспанія, Італія, Латвія, Литва, Ліхтенштейн, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Польща, Португалія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Фінляндія, Франція, Чехія, Швейцарія та Швеція.

Інші країни-члени ЄС або ЄГП, тобто Болгарія, Великобританія, Ірландія, Кіпр, Румунія та Хорватія, не входять до Шенгенської зони.

Громадянин третьої країни може подорожувати по території ЄС/Шенгену на підставі дійсного закордонного паспорта. Для мети подорожування по ЄС закордонним паспортом **не вважається** посвідчення дозволу на перебування, видане в Чехії або іншій країні-члені ЄС.

З довгостроковою візою або з дозволом на довгострокове перебування Чехії ви можете їздити й до інших країн Шенгенської зони, але для такого подорожування існують певні умови: на території даних держав ви не можете залишатися більше 90 днів протягом кожного 180-денного періоду. Шенгенський калькулятор для розрахунку 90 днів протягом 180 днів ви знайдете на сайті https://ec.europa.eu/home-affairs/content/visa-calculator_en. Що стосується подорожей до країн ЄС, які не є членами Шенгенської зони, вам треба перевірити умови в'їзду в дипломатичному представництві відповідної країни. Можливо, вам необхідно буде оформити їх візу (навіть для транзитних приміщень аеропорту). Перелік дипломатичних представництв можна знайти напр. на сторінках Міністерства закордонних справ за www.mzv.cz.

Більш детальна інформація на цю тему на www.mvcr.cz/cizinci в секції "Громадяни третіх країн" – "Подорожування по ЄС/Шенгену".

ХОЧУ, ЩОБ ДО МЕНЕ ПРИЇХАЛА МОЯ СІМ'Я

КОРОТКОСТРОКОВА ВІЗА НА ПІДСТАВІ ЗАПРОШЕННЯ

Для короткострокового візиту ваші гості або члени вашої сім'ї можуть подати до дипломатичного представництва Чехії заяву на шенгенську візу (короткострокова віза до 90 днів). Ви, тобто особа, що запрошує, повинні заповнити бланк Запрошення, який отримаєте у відділенні Поліції у справах іноземців за місцем вашого проживання. Запрошення засвідчується Поліцією у справах іноземців.

До документів, які члени вашої сім'ї будуть додавати до заяви (іноземні документи повинні бути перекладені судовим перекладачем на чеську мову), відносяться:

- заповнений та засвідчений Поліцією бланк Запрошення,
- інформація, за якою можна оцінити їх намір покинути територію Чехії / Шенгенської зони перед закінченням строку дії візи (напр. бронювання квитка / авіаквитка, документ про грошові кошти, документ про працевлаштування, документ про володіння нерухомістю, довідка про сімейні або трудові відносини та ін.),
- документ про те, що вони мають медичне страхування, дійсне в Чехії.

ДОВГОСТРОКОВА ВІЗА З „СІМЕЙНОЮ“ МЕТОЮ

Якщо ви перебуваєте у Чехії за довгостроковою візою, або не існують умови для видачі дозволу на довгострокове перебування з метою об'єднання сім'ї (див. нижче), то члени вашої сім'ї можуть подати заяву на довгострокову візу з „сімейною“ метою. Треба зважити, чи у вас буде достатня кількість грошових коштів для утримання членів вашої сім'ї. Прийняття рішення щодо таких заяв може тривати до 120 днів.

До документів, які вони будуть додавати до заяви (іноземні документи повинні бути перекладені судовим перекладачем на чеську мову), відносяться:

- свідоцтво про народження або про шлюб, які підтверджують сімейні відносини,
- закордонний паспорт,

- 1 фотографія,
- документ про те, що вони мають житло в Чехії,
- документ про те, що вони мають достатню кількість грошових коштів і можуть ними розпоряджатися на території Чехії,
- довідка про несудимість з країни, громадянином якої вони є, а також з країн, у яких вони безперервно проживали більше 6 місяців протягом останніх 3 років; така довідка не вимагається від іноземця до 15 років. У довідці про несудимість треба зробити консульську легалізацію (т.зв. суперлегалізацію) або проставити на неї апостиль, за винятком випадків, коли міжнародний договір звільняє від такого обов'язку (за вимогою дипломатичного представництва Чехії),
- довідка про відповідність умовам заходів проти поширення інфекційного захворювання (за вимогою дипломатичного представництва Чехії),
- документ про те, що ви уклали договір медичного страхування в Чехії на строк перебування в Чехії, на вимогу також підтвердження про оплату страховки.

Необхідно, щоб ви самі більш детально ознайомилися з інформацією про окремі формальності заяви для членів вашої сім'ї на www.mvcr.cz/cizinci в секції "Громадяни третіх країн" – "Віза для перебування до 90 днів" та "Віза для перебування понад 90 днів". Ви повинні зважити, чи зможете фінансово забезпечити вашу сім'ю.

ДОВГОСТРОКОВЕ ПЕРЕБУВАННЯ З МЕТОЮ ОБ'ЄДНАННЯ СІМ'Ї

Члени вашої сім'ї також можуть подати заяву на дозвіл на довгострокове перебування з метою об'єднання сім'ї, якщо ви самі маєте дозвіл на довгострокове перебування і знаходитесь на території Чехії принаймні 15 місяців або маєте карту працевлаштування і знаходитесь на території Чехії принаймні 6 місяців. Однак, знову ж необхідно зважити, чи ви будете мати достатню кількість грошових коштів для того, щоб утримувати членів вашої сім'ї. У такому разі треба підтвердити регулярний щомісячний чистий сукупний дохід – ваш та членів вашої сім'ї; при цьому його розмір має перевищувати суму щомісячних витрат на житло і прожитковий мінімум для всіх осіб, які розглядаються. Прийняття рішення щодо цих заяв може тривати до 270 днів.

До документів, які вони будуть додавати до заяви (іноземні документи повинні бути перекладені судовим перекладачем на чеську мову), відносяться:

- свідоцтво про народження або про шлюб, які підтверджують сімейні відносини,
- документ про те, що вони мають житло в Чехії,
- документ про те, що ви маєте постійний фінансовий дохід для вас і вашої сім'ї у передбаченому законодавством розмірі,
- документ про те, що вони мають медичне страхування, дійсне в Чехії,
- довідка про несудимість з їх країни (на вимогу дипломатичного представництва Чехії),
- довідка про відповідність умовам заходів проти поширення інфекційного захворювання (за вимогою дипломатичного представництва Чехії).

Необхідно, щоб ви самі більш детально ознайомилися з інформацією про окремі формальності заяви для членів вашої сім'ї на www.mvcr.cz/cizinci в секції "Громадяни третіх країн" – "Довгострокове перебування" та "Мета об'єднання сім'ї". Ви повинні зважити, чи зможете фінансово забезпечити вашу сім'ю.

Не забувайте, що:

- Члени вашої сім'ї можуть подавати заяву як на довгострокову візу, так на дозвіл на довгострокове перебування (заяву на дозвіл на довгострокове перебування можна подавати лише після 15 або 6 місяців вашого перебування в Чехії). Довгострокова віза буде спочатку видана на строк не більше 1 року, дозвіл на довгострокове перебування – не більше 2 років.

- Якщо члени вашої сім'ї у Чехії отримали дозвіл на довгострокове перебування з метою об'єднання сім'ї і після приїзду вони знайдуть собі роботу, вони можуть під час перебування в Чехії працювати, їм не треба рішення про дозвіл на працевлаштування чи карти працевлаштування.
- Перед прийняттям рішення про те, чи ви хочете жити разом з вашою сім'єю, ви повинні бути впевнені, що маєте достатні доходи для того, щоб їх утримувати. Усе це ви повинні будете вірогідно підтвердити, коли члени вашої сім'ї будуть подавати заяву на візу або довгострокове перебування.
- Вашим обов'язком є направляти дітей у віці від 6 до 15 років до школи для отримання обов'язкової шкільної освіти. У протилежному випадку вам загрожують санкції.

МЕДИЧНЕ ТА СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ В ЧЕХІЇ

Кожен, хто перебуває в Чехії, повинен мати медичне страхування.

У Чехії існують дві основні форми медичного страхування – загальнообов'язкове і комерційне.

Загальнообов'язкове медичне страхування, в основному, призначене для наступних категорій іноземців:

- усі іноземці з дозволом на постійне проживання,
- іноземці – працівники у роботодавця, що має місцезнаходження або місцеперебування на території Чехії (оплачує роботодавець), не залежно від того, який дозвіл на перебування вони мають (віза, довгострокове перебування),
- громадяни країн-членів ЄС та члени їх сімей (за певних умов),
- інші окремі групи (напр. особи, які подали заяву на отримання притулку).

Комерційне медичне страхування (т.зв. туристичне медичне страхування), яке є чисто приватними правовідносинами і, в основному, призначене для наступних категорій іноземців (окрім іноземців з дозволом на постійне перебування):

- індивідуальні підприємці ("OSVČ") та інші підприємці,
- економічно неактивні члени сім'ї найманих працівників, індивідуальних підприємців,
- студенти.

Вимога щодо туристичного медичного страхування при перебуванні до 90 днів (за шенгенською візою) встановлена директивою Європейського союзу, так званім візовим кодексом.

Якщо ви подали заяву на довгострокову візу або дозвіл на довгострокове перебування до дипломатичного представництва Чехії, то ви зобов'язані на період перебування в Чехії укласти договір комерційного медичного страхування, що покриває витрати на необхідну та невідкладну медичну допомогу, включаючи витрати, пов'язані з проїздом або, в разі смерті, перевезенням тіла померлого. Розмір узгодженого ліміту страхового відшкодування одного страхового випадку має бути мінімально 60 000 євро. Туристичне медичне страхування повинно включати надання страхового відшкодування в разі травми, що сталася внаслідок навмисних дій, з вини або за співучасті застрахованого, а також внаслідок вживання алкоголю, наркотичних та психотропних речовин.

Якщо ви подаєте заяву на довгострокову візу, дозвіл на довгострокове перебування або продовження дозволу на перебування вже в рамках вашого перебування у Чехії, ви повинні укласти договір комерційного медичного страхування в об'ємі комплексної медичної допомоги. Це означає, що без прямої оплати витрат на лікування застрахованою особою їй буде надана медична допомога з метою збереження її стану здоров'я на момент укладення страхового договору. Страхування повинно включати профілактичну або диспансерну медичну допомогу, а також медичну допомогу, пов'язану з вагітністю застрахованої матері та пологами. Комерційне медичне страхування в об'ємі комплексної медичної допомоги може бути укладене лише зі страховою компанією, що має право надавати такі послуги на території Чехії.

Документ про комерційне медичне страхування не вимагається, якщо ви докажете, що витрати, пов'язані з наданням медичних послуг, будуть оплачені на підставі міжнародної угоди або іншим способом на підставі письмового зобов'язання юридичної особи, державного органу або зобов'язання, яке міститься в запрошенні, засвідченому Поліцією.

Якщо іноземець є найманим працівником (за трудовим договором), роботодавець за нього платить **соціальне страхування**.

Якщо іноземець займається підприємницькою діяльністю, соціальне страхування оплачує сам.

У випадку, якщо ви не виконуєте свої обов'язки стосовно медичного та соціального страхування у відповідності до законодавства Чеської Республіки, вам загрожує, що віза або дозвіл на перебування вам не будуть видані, або вони будуть анульовані.

НА ЩО ТРЕБА ЗВЕРТАТИ УВАГУ? ЯКІ ІСНУЮТЬ РИЗИКИ?

БЕЗКОШТОВНА ДОПОМОГА ТА ІНФОРМАЦІЯ

- У випадку необхідності зверніться за допомогою до інтеграційних центрів та неурядових неприбуткових організацій, завданням яких є безкоштовно допомагати і надавати юридичні та соціальні консультації.
- Перш ніж шукати таку допомогу, ознайомтеся з доступною достовірною інформацією державних установ в Інтернеті – напр. www.mvcr.cz/cizinci або http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka. Якщо цієї інформації недостатньо, запишіть собі питання, на які ви хочете отримати відповідь, і домовтеся про консультацію. На зустріч принесіть усі документи, які стосуються вашої проблеми.
- Таким чином, завдяки професійній і безкоштовній допомозі ви зможете вирішувати ваші справи зовсім просто.

ПОСЕРЕДНИКИ

- Не платіть зайвих грошей за оформлення вашого приїзду і перебування в Чехії; більшість справ ви можете зробити самостійно! Надійну інформацію можна отримати у дипломатичному представництві Чехії, на офіційному імміграційному сайті Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки або в офіційних неурядових організаціях та інтеграційних центрах Чехії. Не покладайтеся автоматично на інформацію, що вказана на неофіційних сайтах.
- Якщо ви вирішили скористатися посередницькими послугами агентства з працевлаштування, перевірте, чи воно має дійсний обов'язковий дозвіл на опосередкування працевлаштування. Перелік акредитованих посередницьких агентств ви знайдете на сайті Міністерства праці та соціальних справ http://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zpr_prace.

ОСОБИСТІ ДОКУМЕНТИ

- Не давайте свої особисті документи (закордонний паспорт) на зберігання іншим особам і зробіть копії або офіційно завірених копій важливих документів. Візьміть зі собою до Чехії й інші документи, що стосуються отриманої освіти, освіти ваших дітей (якщо вони є тут з вами), довідки про щеплення або інші важливі документи.
- Ретельно зберігайте біометричне посвідчення дозволу на перебування в Чехії – у разі його втрати або пошкодження платяться великі суми за видачу нового посвідчення.

ДОВІРЕНІСТЬ

- Не підписуйте генеральних довіреностей на представництво ваших інтересів у справах, які ви можете або які ви повинні вирішувати самостійно (наприклад, підписання договорів, отримання пошти тощо). Довіреність використовується для представництва чітко визначених інтересів конкретної особи і на точно визначений строк.

- Якщо вам все таки необхідно видати довіреність на представництво, вибирайте надійних людей, і завжди зробіть собі копію довіреності. Представництво за гроші, по суті, стосується тільки адвокатів, що мають ліцензію адвоката. Треба дізнаватися результати представництва, і якщо у вас є сумніви, самі запитайте у відповідному органі який розглядає вашу справу. Ви можете відмовитися від представництва за довіреністю в будь-який час.
- Ретельно зберігайте всі документи; усі угоди або договори, що стосуються вашої роботи, укладайте завжди в письмовій формі на випадок примусового виконання ваших прав або висунення претензій.

УМОВИ ПРАЦІ

- Умови та зміст роботи, яку ви будете виконувати, треба узгодити ще перед приїздом до Чехії, і обов'язково в письмовій формі.
- Якщо після приїзду до Чехії ви змушені будете виконувати не ту роботу, про яку було домовлено, і ви не будете погоджуватися, це може бути порушення закону з боку вашого роботодавця, тобто вчинення злочину (шахрайство), а в гіршому разі – торгівля людьми з метою примусових робіт. У такому положенні можуть опинитися як чоловіки, так і жінки, і розпізнати його можна, наприклад, за такими ознаками: принизливе поводження, погані умови праці (неадекватна понаднормова робота, антисанітарні умови, небезпечна для життя або здоров'я робота), сплата фіктивних боргів або сексуальна чи психологічна експлуатація. У цьому разі негайно зверніться за допомогою до спеціалізованих неприбуткових організацій (див. розділ Контакти) або до Поліції Чеської Республіки. Ваші свідчення допоможуть покарати правопорушників і захистити від подібної експлуатації інших жертв.
- Якщо ви стали жертвою торгівлі людьми і ви будете співпрацювати з органами Чеської Республіки, ви можете подати заяву на дозвіл на довгострокове перебування з метою захисту на території, і право на перебування ви не втратите.

БОРГИ ТА ВІДСУТНІСТЬ ЗАБОРГОВАНOSTІ

- Будьте обережними при позичанні грошей, щоб ваші борги і можливе примусове стягнення не загнали вас у пастку і не спричинили проблем, що можуть призвести навіть до нелегального перебування. Штрафи і подальші пені можуть стосуватися банальних на перший погляд речей – наприклад, несплата штрафу за безквитковий проїзд у міському транспорті, невнесення плати за телебачення та радіо, несплата кредиту або позики щодо купленого товару, невнесення плати за вивезення сміття, несплата внесків на медичне та соціальне страхування тощо.
- У Чехії існує реєстр боржників. Довідка про відсутність заборгованості вимагається також у зв'язку з вашою підприємницькою діяльністю і дозволом на перебування.

ДОТРИМАННЯ ЗАКОНІВ

- Порушення обов'язків, пов'язаних з перебуванням, роботою і взагалі законодавством Чехії може призвести до вашої депортації з Чехії і разом з тим до занесення вашого імені до Шенгенської інформаційної системи (SIS). Це означає, що вам буде заборонено в'їзд до всіх країн Шенгенської зони.

ЗМІНА АДРЕСИ В ЧЕХІЇ

- Про зміну адреси місця проживання в Чехії повідомляйте у встановлені строки. Державні установи вам можуть поштою надіслати рекомендоване відправлення з важливим змістом. Якщо Чеська пошта не застане вас за адресою вашого місця проживання, то вони залишать у вашій поштовій скриньці повідомлення, де вас інформують про можливість забрати даний лист протягом 10 днів. Якщо ви його не забере на Чеській пошті протягом 10 днів з моменту підготування листа для отримання, лист вважається врученим в останній день цього строку. Також необхідно, щоб ви мали чітко позначену поштову скриньку з вашими прізвищем, включно дзвінка, так, щоб листонош міг вас знайти.

ЗАОЩАДЖЕННЯ НА ВИПАДОК СКРУТИ

- Якщо це можливо, відкладайте гроші на випадок необхідності або повернення до держави вашого походження.

ВАЖЛИВІ КОНТАКТИ В ЧЕХІЇ

ПЕРЕД ВІД'ЇЗДОМ ДО ЧЕХІЇ

Дипломатичні представництва Чехії, видача шенгенських віз:

- Міністерство закордонних справ Чеської Республіки – Візовий департамент
www.mzv.cz, e-mail: kkm@mzv.cz vo@mzv.cz.

ПІСЛЯ ПРИЇЗДУ ДО ЧЕХІЇ

Усі питання, пов'язані з перебуванням, продовженням перебування, повідомленням про зміни:

- Міністерство внутрішніх справ Чеської Республіки:
Департамент з питань надання притулку та міграційної політики ("ОАМП")
www.imigracniportal.cz – тут ви знайдете контакти відділень Міністерства внутрішніх справ у регіонах.
Задавати питання можна за:
Інформаційна лінія Міністерства внутрішніх справ – чеською мовою: тел. (+420) 974 832 421, (+420) 974 832 418
e-mail: pobyty@mvcz.cz

Контроль перебування, засвідчення бланку Запрошення, обов'язок реєстрації після приїзду до Чехії:

- Поліція Чеської Республіки – Служба Поліції у справах іноземців
www.policie.cz/clanek/agenda-cizinecke-policie.aspx

Робота в Чехії, інформація, посередницькі агентства, вакансії (і для іноземців):

- Міністерство праці та соціальних справ
Робота іноземців в Чехії: www.portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zamka
Посередницькі агентства з працевлаштування: www.portal.mpsv.cz/sz/zamest/zpr_prace
Центри зайнятості: www.portal.mpsv.cz/upcr
Інспекції праці: www.suip.cz

Безкоштовна інформація та консультації:

- Інтеграційні центри – www.integracnicentra.cz
Інтеграційні центри знайдете майже в усіх краях Чеської Республіки. Інтеграційні центри надають безкоштовну консультацію про те, в якій установі ви можете оформити свої справи, вони пропонують курси чеської мови, інші консультації, усні переклади та багато інших послуг. В інтеграційних центрах ви завжди можете користуватися Інтернетом – у разі потреби працівники центрів допоможуть вам і порадять, як з ним працювати.
- Неурядові неприбуткові організації (НУО, НПО) – на сайті www.cizinci.cz можна знайти усі контакти в секції Довідник контактів Неурядові неприбуткові організації надають соціальні та юридичні консультації, курси чеської мови, допомогу і супровід при відвідуванні державних установ, лікарів або при спілкуванні з навчальними закладами, усні та письмові переклади. По телефону ви можете звертатися за порадою та допомогою до будь-якої НУО або інтеграційного центру, навіть поза місцем вашого проживання. У різних регіонах також знайдете неурядові неприбуткові організації, куди ви можете прийти особисто і одержати пораду.

Приводимо лише декілька таких організацій:

- **Організація допомоги біженцям (ОРУ)** – юридичні та соціальні консультації – www.oru.cz, тел. (+420) 730 158 779, (+420) 739 413 983 (соц.), (+420) 730 158 781, (+420) 730 158 779 (юр.), e-mail: oru@oru.cz
- **Консультація з питань інтеграції (PPI)** – юридичні та соціальні консультації www.p-p-i.cz, тел. (+420) 603 281 269 (соц.), e-mail: paha@p-p-i.cz
- **International Organization for Migration (Міжнародна організація з питань міграції) (ІОМ)** – консультації, трудова міграція, добровільні повернення – www.iom.cz, тел. (+420) 233 37 01 60, e-mail: prague@iom.int
- **Центр інтеграції іноземців (СІС)** – трудові та соціальні консультації – www.cicpraha.org, тел. (+420) 222 360 452 (соц.), (+420) 702 150 630 (труд.), e-mail: info@cicpraha.org
- **Асоціація з питань інтеграції та міграції (SIMI)** – юридичні та соціальні консультації – www.migrace.com, тел. (+420) 605 253 994 (соц.), +420 603 547 450 (юр.), e-mail: poradna@migrace.cz
- **InBáze, z.s.** – юридичні та соціальні консультації – www.inbaze.cz, тел. (+420) 739 037 353, e-mail: info@inbaze.cz
- **Карітас ЧР** – допомога іноземцям у скрутному становищі – www.charita.cz (монгольською та в'єтнамською мовою www.charita.cz/infolinka). Карітас ЧР має мережу філій по всій Чеській Республіці.
- **Празький Архієпископський Карітас – Центр Міграції** – юридичні та соціальні консультації, можливість переночувати для осіб в скрутному становищі, допомога жертвам торгівлі людьми – www.praha.charita.cz, тел. (+420) 224 813 418, e-mail: migrace@praha.charita.cz.
- **META, o.p.s.** – консультації з питань освіти для молоді та дорослих, нострифікація дипломів – www.meta-ops.cz, тел. (+420) 222 521 446, e-mail: info@meta-ops.cz
- **La Strada Чеська Республіка** – допомога жертвам експлуатації та торгівлі людьми – www.strada.cz, SOS-лінія: (+420) 222 717171, Infolinka: (+420) 800 077 777

Імміграційний сайт ЄС:

- www.ec.europa.eu/immigration

НЕ ЗАБУВАЙТЕ

ПЕРЕД ВІД'ЇЗДОМ

- 1) Я повинен мати дійсний закордонний паспорт. Якщо мені ще не виповнилося 15 років, і я не маю власного закордонного паспорта, то я повинен бути записаний у закордонному паспорті одного з батьків. Для мети надання довгострокової візи закордонний паспорт не може бути старішим 10 років, повинен мати принаймні 2 вільні сторінки, і строк його дії повинен перевищувати строк дії візи принаймні на 3 місяці.
- 2) Про реквізити заяви на візу або дозвіл на перебування я дізнався у дипломатичному представництві Чехії або на www.mvcr.cz/cizinci.
- 3) Я маю медичне страхування, дійсне в Чехії.
- 4) У паспорті маю наклеєну візу або одержав від дипломатичного представництва інформацію, як отримати дозвіл на перебування.

ПІСЛЯ ПРИЇЗДУ

- 1) До 3 робочих днів після приїзду я повинен особисто зареєструватися в Поліції у справах іноземців (у випадку візи) або у відділенні Міністерства внутрішніх справ (у випадку заяви на дозвіл на довгострокове перебування), якщо цього вже не зробила особа, що надала мені житло.
- 2) Якщо я подав заяву на дозвіл на довгострокове перебування, протягом 3 днів після приїзду я зобов'язаний особисто прийти до відділення Міністерства внутрішніх справ для зняття біометричних даних.
- 3) Якщо я надав біометричні дані, мені треба буде ще раз особисто прийти до того ж відділення для отримання посвідчення й сплати відповідного збору.

ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ

- 1) Я повинен повідомляти про зміну прізвища, сімейного стану, зміну даних в закордонному паспорті та зміну даних в посвідченні дозволу на перебування, включно адреси в Чехії, до відділення Міністерства внутрішніх справ.
- 2) Якщо я хочу залишитися в Чехії і після закінчення строку дії мого права на перебування, то мені треба своєчасно подати заяву на:
 - продовження довгострокової візи (за 90 – 0 днів до закінчення строку дії сучасної візи), або
 - перший дозвіл на довгострокове перебування або його продовження (не раніше, ніж за 120 днів і не пізніше останнього робочого дня до закінчення строку дії сучасної візи або дозволу на довгострокове перебування).
- 3) На протязі усього періоду перебування я зобов'язаний дотримуватися мети, з якою мені було видано візу або дозвіл на довгострокове перебування.

КОНТАКТИ

Дипломатичне представництво Чехії

Міністерство закордонних справ Чеської Республіки – www.mzv.cz, e-mail: vo@mzv.cz

ПІСЛЯ ПРИЇЗДУ ДО ЧЕХІЇ

Міністерство внутрішніх справ Чеської Республіки

Департамент з питань надання притулку та міграційної політики ("ОАМП") – www.mvcr.cz/cizinci

інформаційна лінія: (+420) 974 832 421, (+420) 974 832 418, e-mail: pobyty@mvcr.cz

Подивіться також короткий фільм
«Наступна зупинка - Чеська
Республіка» на сайті MBC.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Брошура виникла в рамках проекту, присвяченого інтеграції іноземців, що фінансується Міністерством внутрішніх справ Чеської Республіки. Проект реалізує «Слово 21».